

Job nám předkládá jednoduchou terapii, jak se vypořádat s „vnitřní nemocí“. Terapie, která se dotýká středu naší bytosti a nazývá se vylévání srdce. Není to nic nového ani ojedinělého. I žalmisté znají tuto terapii – žalmy jsou vzácným svědectvím upřímného rozhovoru s Bohem právě uprostřed těžkých trápení. Vylévat srdce znamená jednoduše vypustit horký vzduch z tlakového hrnce. Copak se člověk někdy necítí jako v „papiňáku“, když je vleklou (či obtížnou) nemocí zatlačen do kouta? Aby nedošlo k nena-dálému vybuchnutí, je zapotřebí vypustit vzduch. A to je *tajemství vylévání srdce*. Je to „vypovídání“ o tom, co prožívám – vypovídání upřímné, jako s přítelem. Vyřikání i otázek typu „proč mě potkalo takové neštěstí“, vynesení pocitů frustrace a nedůvěry. To vše má místo v naší modlitbě – pokud víme, že Kristus je na naší straně a má s námi soucit. Nejsme mu tedy lhotejní – On má zájem o všechno, čím žijeme. Cesta k takové „jobovské“ otevřenosti vůči Bohu bývá někdy dlouhá a těžká. Těžké není ani tak to „vyřikání“, jako spíš skloubení otevřeného vypovídání s důvěrou, že Bůh ke mně není zlý a cynický, a proto ho nemusím „soudit“. Zklamání z Boha může být umocněno tím, že přes usilovné modlitby se nedostavilo uzdravení. A v takovém případě vzpomeňme na toto Pavlovo svědectví: „Kvůli tomu (ostnu) jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ale on mi řekl: ‚Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.‘ Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný“ (2 Kor 12,8-10). Pavlův optimismus se jeví jako povrchní. Nicméně jeho svědectví se vyznačuje puncem věrohodnosti: vždyť tento člověk zakusil „útrap do sytosti“, ale zároveň i hojnost Boží útěchy, a to právě uprostřed sou-žení! (2 Kor 1,3-7). Ve velikonočním chvalozpěvu Exultet se zpívá: „Šťastná to vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký!“ A analogicky bychom mohli zvolat: „Šťastná nemoc, díky které mohu poznat Kristovo milosrdenství!“ Že to vyznívá jako laciné a nadšenecké zvolání podobné těm, která pronášeli Jobovi utěšitelé? Možná. Nicméně taková věta může také vytrysknout z upřímného srdce, vytríbeného nemocí a prostoupeného důvěrou. Tento druhý případ odpovídá Pavlově zkušenosti. Jeho zkušenost se může stát i naší – cesta k tomu je dlouhá, ale prozatím vykonejme aspoň první krok důvěry a vylévání srdce.

Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Další texty v týdnu

Po: 1 Král 8,1-7.9-13; Mk 6,53-56 Čt: 1 Král 11,4-13; Mk 7,24-30
 Út: 1 Král 8,22-23.27-30; Mk 7,1-13 Pá: 1 Král 11,29-32;12,19; Mk 7,31-37
 St: 1 Král 10,1-10; Mk 7, 14-23 So: 1 Král 12,26-32;13,33-34; Mk 8,1-10

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Marka – Sacra pagina;
 Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;
 Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

5. neděle v mezidobí – cyklus B

5. února 2012

²⁹Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu. ³⁰Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. ³¹Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Tu jí horečka přestala a ona je obsluhovala. ³²Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. ³³Celé město se shromáždilo u dveří. ³⁴I uzdravil mnoho nemocných s rozličnými chorobami a vyhnal mnoho zlých duchů. Nedovoloval však zlým duchům mluvit, protože věděli, kdo je. ³⁵Brzo ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven, zašel si na opuštěné místo a tam se modlil. ³⁶Šimon se svými druhy se pustili za ním. ³⁷Našli ho a řekli mu: „Všichni tě hledají!“ ³⁸Odpověděl jim: „Pojďme jinam, do blízkých městeček, abych i tam kázal, protože kvůli tomu jsem přišel.“ ³⁹A procházel celou Galilejí, kázal v jejich synagogách a vyháněl zlé duchy.

1. čtení:
Job 7,1-4.6-7

2. čtení:
1 Kor 9,16
-19.22-23

Evangelium:
Mk 1,29-39

Srovnání:
Mt 8,14-17
Lk 4,38-41
Lk 4,42-44
Mk 6,46
Lk 5,16
Mt 4,23

Úvod k meditaci

Ježíš ukazuje svou moc uzdravením Petrovy tchyně. Očekávali bychom, že první zázrak (podle líčení Markova evangelia) bude více senzační. Ježíšovy zázraky však nejsou předváděním moci. Tento zázrak poukazuje na význam všech zázraků: jsou to uzdravení, která působí Ježíš, aby v každém z nás obnovil schopnost sloužit, aby nás uzdravil ze smrtelné horečky sobectví (viz komentář), která v nás zabíjí Boží obraz. Závěr úryvku nám předkládá, že jádro Ježíšovy činnosti je v modlitbě a v kázání evangelia.

Výklad biblického textu

Kontext: Poté, co Ježíš povolal své první učedníky, přichází do Kafarna. Není tedy sám, nýbrž nachází se v doprovodu svých učedníků. Ve společenství s nimi začíná svou veřejnou činnost. Dnešní evangelium je spojeno ze tří krátkých částí (v. 29-31;32-34;35-39). Tyto tři události naznačují, čím byl naplněn obvyklý den Ježíšova působení.

v. 35: Evangelista Marek nám nesděluje nic o obsahu Ježíšova vyučování v synagoze. Pouze uvádí, že Ježíš učil, a popisuje, jaká byla reakce na jeho učení. Obsah Ježíšova učení tedy nestojí v centru pozornosti Markova evangelia. Důraz je kladen na představení Ježíše jako učitele.

v. 30: Ježíš se zjevuje jako ten, kdo odnímá nejrůznější těžkosti a soužení z lidského života. *v horečce* – Horečka je příznakem vážného ohrožení (viz Jan 4,52), je obrazem zla, které znehybňuje, poutá člověka na lůžko a blokuje naši schopnost milovat.

v. 31: *vzal ji za ruku a pozvedl ji* – Uzdravení se děje skrze běžné gesto – beze slov, bez nějaké modlitby. Naše společenství s Ježíšem nám dodává sílu.

v. 33: Ježíš je tady ukázán jakoby v sevření obrovského množství lidí, kteří zakoušejí rozličná trápení a soužení. Veškeré naděje směřují k jeho osobě. On je schopen na jejich naléhání odpovídat. Je nejen schopen jim pomoci, ale také jim skutečně pomáhá.

v. 35: Jaká byla Ježíšova modlitba? Byla to modlitba díky, ve které Bohu děkoval za dobrý začátek svého působení? Nebo se jednalo o naléhavou prosebnou modlitbu ohledně jeho další misijní činnosti? Nebo se jednoduše chtěl v tichu a samotě setkat se svým Otcem? Tuto zmínku o Ježíšově modlitbě o samotě za časného rána můžeme brát rovněž jako pozvání k naší osobní modlitbě podle Ježíšova příkladu.

v. 37: Poprvé narážíme na nepochopení učedníků, oblíbený motiv u Marka.

v. 38: *protože kvůli tomu jsem přišel* (liturgický překlad) – Tj. protože kvůli tomuto jej Otec poslal.

neboť proto jsem vyšel (ekumenický překlad) – Tj. neboť z tohoto důvodu Ježíš časně ráno opustil město Kafarnaum.

Je tu určité napětí mezi tím, co má činit podle pověření od svého Otce, a tím, co od něj lidé bezděčně očekávají na základě svých přirozených tužeb.

v. 39: Toto spojení zvěstování radostného poselství s uzdravováním posedlých je příznačné i pro působení Ježíšových učedníků (Mk 3,14n; 6,12n). Poselství o Božím království je potvrzováno skrze mocné jednání, které má původ u Boha.

K tématu

Ježíšovy priority

Evangelium této neděle začíná oslovujícím příběhem, který je krásný a má mnoho významů. Pán Ježíš přichází do Šimonova a Ondřejova domu a nachází Petrovu tchyni v horečce. Bere ji za ruku a pozvedá ji. Petrova tchyně je rázem uzdravena a ihned je začíná obsluhovat. V této události se symbolicky zračí celé Ježíšovo poslání. Ježíš, který je poslán Otcem, přichází jako člověk na naši zem a staví se proti horečkou stíženému lidstvu, které onemocnělo ideologiemi, uctíváním falešných bohů nebo zapomenutím na Boha či jeho odmítáním. Pán nám podává svou ruku, pozvedá nás a uzdravuje. A činí to tak po všechny časy. Bere nás za ruku svým slovem, rozhání mlhu ideologií a idolatrií. Bere nás za ruku ve svátostech; ve svátosti smíření nás rozhřešením uzdravuje z horečky našich žádostí a hříchů. Dává nám schopnost znovu povstat a postavit se před Boha a před lidi. A právě obsahem nedělní liturgie nás Pán bere za ruku, pozvedá nás a stále znovu uzdravuje svým slovem, v němž nám daruje sám sebe.

Avšak také druhá část evangelního příběhu je důležitá. Uzdravená žena hned začíná pečovat Ježíše a apoštoly, říká evangelium. Začíná ihned pracovat na tom, aby byla druhým lidem k dispozici. Petrova tchyně zde zastupuje všechny dobré ženy, matky, babičky a ochotné pracovnice, které vstávají, aby sloužily druhým, a tak se stávají duši

rodiny nebo farnosti. Když se zahledíme na obraz v tomto kostele (pozn. překl. kostel sv. Anny v Římě), vidíme, že svatá Anna uvádí svou velkou dceru – Pannu Marii – do znalosti Písma svatého, zprostředkovává jí naději Izraele, která se má právě skrze Pannu Marii jednou naplnit.

Vraťme se zpět k evangeliu: Ježíš spí v Petrově domě, avšak brzy ráno, ještě za tmy, vstane, vychází ven a najde si opuštěné místo, aby se tam modlil.

Ježíš hovoří s Otcem: zde je zdroj a jádro všeho toho, co Ježíš koná. Vidíme, že Ježíšova kázání, uzdravování, zázraky a dokonce utrpení vycházejí z tohoto středu, ze spojení s Otcem. Dnešní evangelium nás tedy učí, co je středem víry a našeho života: je to prvenství Boha. Tam, kde není Bůh, není ani respektován člověk. Jedině tehdy, když se na tváři člověka odráží velikost Boha, stává se člověk Božím obrazem a získává důstojnost, kterou nikdo a nic nezničí.

Prvenství Boha: V modlitbě Otčenáš vidíme, že první tři prosby se vztahují právě k Božimu prvenství. Nejdříve je to prosba, aby bylo svčeno Boží jméno, aby úcta k Božím tajemstvím v nás byla živá a pronikala celý náš život. Další prosby – „přijď království tvé“ a „bud vůle tvá“ jsou dvě strany jedné mince. Tam, kde se děje vůle Boží, tam je přítomno Boží království. Boží království totiž není řadou věcí, ale je přítomností Boha, sjednocením člověka s Bohem. A právě k tomuto cíli nás chce Ježíš přivádět.

Středem Ježíšova hlásání je Boží království, a to je i zdrojem a středem našeho života. Ježíš hlásá, že člověka může vykoupit jedině Bůh. U těch národů, u nichž byl během posledních staletí Bůh odsunut stranou, můžeme pozorovat skutečnost, že tam upadlo nejen hospodářství, ale především lidské duše. Mravní úpadek a ničení lidské důstojnosti jsou nejhorším ničením. Obnova může přijít pouze jako návrat k Bohu, tedy skrze uznání ústředního významu Boha v životě člověka.

Jeden biskup z Konga mi při své návštěvě řekl: „Evropané nám velkoryse dávají mnoho věcí, které jsou pro náš rozvoj potřebné, ale nedokážou nám pomoci s pastorcí. Zdá se, že pastorec považují za neúčinnou, jakoby za důležitou věc považovali pouze technický a materiální pokrok. Ale opak je pravdou,“ řekl tento biskup. „Kde není Boží slovo, tam nefunguje rozvoj a veškerá pomoc nepřináší pozitivní výsledky. Jedině tehdy, když začneme s Božím slovem, když se člověk smíří s Bohem, prosperují také materiální záležitosti.“

Jeho názor výslovně potvrzuje dnešní evangelium. Apoštolové říkají Ježíšovi: „Pojď zpátky, všichni tě hledají!“ Ale Ježíš odpovídá: „Ne, musím jít jinam, abych i tam kázal, protože právě kvůli tomu jsem přišel.“ Ježíš nepřišel proto, aby nám zařídil příjemný a pohodlný život. On přišel proto – řecký text říká: „byl poslán Otcem“ – aby hlásal Boha, Boží přítomnost, a tak zvítězil nad silami Zla. Tak chce lidem rozhodujícím způsobem dát důstojnost. Ježíš své priority dává zřetelně najevo: Nepřišel jsem, abych uzdravoval – dělám to sice, ale proto, že uzdravení má být znamením. Přišel jsem proto, abych vás smířil s Bohem. Bůh je Stvořitel, který nám daroval život a důstojnost. Především na něj se musíme obracet, jemu má patřit v našem životě první místo.